

Burcht van das aanwezig

Tijdens een verkennend veldbezoek d.d. 4 maart 2022 is in de groenstrook een burcht aangetroffen (afbeelding 2) met verse graafsporen. Een dassenburcht ligt ondergronds en heeft meerdere pijpen die toegang bieden tot de burcht. De grootte van de burcht ondergronds is dan ook lastig te bepalen en kan theoretisch gezien ondergronds tot 20 meter verder van de buitenste pijp liggen. Tijdens het veldbezoek zijn 3 pijpen aangetroffen. Alle pijpen komen niet buiten de groenstrook, in het plangebied voor. De ligging, vorm van de pijpen en aanwezige sporen duiden op gebruik van de burcht door das. Op 25 mei 2023 is opnieuw een veldbezoek gebracht aan de burcht om na te gaan of sprake is van activiteit van das in of rond het plangebied. Ten opzicht van eerdere bevindingen (maart 2022) waren er weinig nieuwe ontwikkelingen rondom de burcht. De burcht en bosstrook zijn sterk overgroeid met brandnetel en braam, een inventarisatie van het complete aantal pijpen was hierdoor niet mogelijk zonder begroeiing te verwijderen. Tijdens het tweede veldbezoek is tevens geconstateerd dat de burcht in gebruik is. Zonder nader onderzoek is de exacte functie niet te bepalen, al kan gebruik als kraamburcht niet worden uitgesloten. Een kraamburcht is het meest kwetsbare verblijf in het leefgebied van de das, waardoor dit het uitgangspunt is (worst case scenario). Met dit ecologisch werkprotocol wordt voorkomen dat de aanleg van het zonnepark een effect heeft op deze mogelijk kraamfunctie.

Quickscan Wet natuurbescherming

Locatie dassenburcht

Eelerwoude

Projectnummer: 203882 Datum: 28-11-2022

Afbeelding 2: Globale locatie dassenburcht, bevestigd op 25/05/2023 (Esri)

Wettelijk kader

De das is een nationaal beschermde soort. Dat houdt in dat conform artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming het dier niet mag worden gevangen of gedood en de vaste rust- en verblijfplaats niet mag worden aangetast. Pijpen die entree bieden tot de burcht, maken ook onderdeel uit van de vaste rust- en verblijfplaats. Wijzigingen of ontwikkelingen die de ecologische functionaliteit van de burcht aantasten zijn daardoor tevens verboden.

De burcht ligt in de groenstrook in het plangebied waardoor het gebied er omheen onderdeel uitmaakt van het foerageergebied. Met de aanleg van het zonnepark wordt de burcht niet aangetast, al wijzigt het foerageergebied rondom. Om te zorgen dat het plangebied zo functioneel mogelijk wordt voor dassen, zijn aanpassingen gedaan aan de landschappelijke inpassing van het zonnenveld, met name wat betreft de inrichting van de nieuwe natuur rondom de panelen. Daarbij is met de kennis over het voedsel van das bekeken hoe dit zich verhoudt in de huidige situatie, met name binnen de straal van 800 meter rondom de burcht.

Voorliggend protocol beschrijft de maatregelen die moeten worden getroffen bij de aanleg van het zonnepark om een negatief (tijdelijk) effect van het zonnenveld op het foerageergebied van das, op voorhand uit te sluiten. Ook wordt rekening gehouden met andere soorten zoals een mogelijk horst van buizerd, om effecten op hen op voorhand te voorkomen.

Dit werkprotocol is opgesteld op basis van de informatie uit de volgende bronnen.

- Quicksan Wet natuurbescherming, zonnepark Kleine bergerweg (Eelerwoude, 2022).
- Schetsontwerp Zonnepark Kleine bergerweg (Eelerwoude, 2022)
- Kennisdocument Das (BIJ12 2017)
- Kennisdocument Buizerd (BIJ12, 2017)
- Ruimtelijke onderbouwing (Eelerwoude, 2023)
- Toetsing Wet natuurbescherming (Eelerwoude, 2022)

Werkzaamheden

De uit te voeren werkzaamheden zijn voor dit betreffende zonnepark nog niet bekend. Ter indicatie zijn de werkzaamheden opgenomen van eerdere zonneparken die al zijn gerealiseerd. Binnen dit werkprotocol worden de verschillende werkzaamheden samengevoegd tot enkele hoofdgroepen. De uit te voeren werkzaamheden binnen het gebied betreffen:

De uit te voeren werkzaamheden zijn als volgt:

- maaien/oogsten
- graven van kabelsleuven en leggen van kabels;
- heien (schroeven of drukken) van de onderconstructies;
- plaatsen van de stellages op de onderconstructies;
- bouwen van compactstations;
- ophangen van de omvormers;
- plaatsen van de panelen op de stellages en het aansluiten van de bekabeling;
- terreininrichting met beplantingen en hekwerken.

Voorwaarden aan inrichting

Het plangebied heeft in de huidige situatie een functie voor das (burcht als verblijfplaats) en mogelijk buizerd (nestlocatie). Hieronder staat per functie beschreven welke aanpassingen aan het ontwerp noodzakelijk zijn om deze functie te behouden.

Dassenburcht

Rondom de bestaande burcht zijn werkzaamheden beperkt toegestaan. In de situatietekening (afbeelding 3) zijn buffers weergegeven van 20 en 50 meter rondom de dassenburcht waarbinnen voorwaarden gelden. Het ontwerp dient hiervoor aangepast te worden volgens de volgende punten.

Voorwaarden binnen een straal van 20 meter rondom de burcht:

- Er dient geen enkele aanpassing plaats te vinden:
 - Geen zonnepanelen plaatsen
 - Geen materiaal opslaan
 - Niet stempelen of heien
 - Niet dieper graven dan 50 cm
 - Niet met zware voertuigen (>3,5 ton) rijden
 - Maximaal toegestane bodemdruk van 0,4 bar
- Geen aanleg van een onderhoudspad

Voorwaarden binnen een straal van 50 meter rondom de burcht:

- Gedurende de kwetsbare voortplantingsperiode, zijnde van 1 december tot 1 juli, mag binnen 50 meter van de dichtstbijzijnde ingang van een burcht of bijburcht geen geluid harder dan 85 dB zijn, geen trillingen ondergronds als heien en niet dieper worden gegraven dan 50 cm.

Voorwaarden voor zone tussen de 20 en 50 meter van de burcht:

- Niet heien
- Funderingen alleen plaatsen tussen 1 juli tot 30 november, dat is buiten de voortplantingsperiode
- Het zonnepark is te allen tijde toegankelijk voor de das. Dit kan worden gedaan door het complete hekwerk minimaal 30 cm boven de grond te laten starten. Indien niet het gehele hekwerk hierop kan worden aangepast dient er om de 50 meter een toegang te worden gerealiseerd van 30 cm hoog en minimaal 30 cm breed. Binnen een straal van 50 meter bij de burcht dient de tussenafstand 20 meter te zijn.

Afbeelding 3: Buffer van 20 (gele arcering) rondom de dassenburcht (Esri)

Aanbod en beheer foerageergebied das

Aangezien er foerageergebied van de das wordt vervangen door zonnepanelen dienen hiervoor aanpassing te worden getroffen in het ontwerp en indeling van het park. Allereerst is bepaald in hoeverre de landbouwpercelen bijdragen aan het voedselaanbod van de das. Op de percelen in het plangebied zijn afgelopen jaren verschillende gewassen verbouwd waaronder aardappelen, rogge, tarwe en spruiten (Boerenbunder). Deze gewassenteelt is voor de das suboptimaal foerageergebied. Geen van de percelen bestond afgelopen 3 jaar uit intensief beheerd grasland. De intensief beheerde graslanden zorgen voor 90% van het voedsel van de das, aangezien deze het meest optimale foerageergebied is op regenwormen (het stapelvoedsel).

De voorwaarde aan de inrichting van het zonnepark is dan ook dat het deel ten zuiden van de Grote Bergerweg van de nieuwe indeling wordt beheerd als grasland, met uitzondering van de aangewezen patrijsstroken (Afbeelding 4). Op deze wijze vindt een “opwaardering” plaats van het aanbod aan voedsel doordat intensief beheerd grasland meer voedsel biedt dan voorgaande gewassen. Ook kan de das onder de panelen voedsel vinden. Op deze wijze wordt voldoende foerageergebied aangeboden zodat de burcht zijn functie niet verliest.

Voorwaarden en maatregelen bij uitvoering

Onderstaand staat per functie beschreven welke maatregelen bij de uitvoering noodzakelijk zijn om deze functie te behouden.

Dassenburcht

Voorwaarden bij uitvoering van werkzaamheden binnen 20 meter van de burcht

- Geen enkele activiteit binnen 20 meter van de burcht mag worden uitgevoerd.
- De straal van 20 meter rondom de burcht dient te worden afgezet/gemarkeerd tijdens de werkzaamheden. Deze zone dient te allen tijde vermeden te worden. Dit kan worden gedaan door eerst de hekwerken te realiseren op voldoende afstand. Deze geven dan direct een bufferende werking en geven een duidelijk werkgrens aan.

Voorwaarden bij uitvoering van werkzaamheden tussen 20 en 50 meter van de burcht

- Activiteiten zo kort mogelijk laten duren

Foerageergebied

- Wissels in de groene stroken gelegen nabij en langs de burcht moeten tussen zonsondergang of 19:00 en zonsopkomst vrij toegankelijk zijn voor de das. Machines, materialen of andere objecten mogen deze niet blokkeren

Horst

- Indien mensen of materieel nodig zijn binnen een afstand van 50 tot 75 meter vanaf het horst, dient voorafgaand aan de start van de werkzaamheden een inspectie plaats of het nest in gebruik is.
- Op het moment dat er jongen aanwezig zijn in het nest, mogen nesten niet binnen 50 - 75 meter benaderd worden door mensen of materieel (Afbeelding 5).

Quickscan Wet natuurbescherming

Locatie horst

Eelerwoude

Projectnummer: 203882 Datum: 23-11-2022

Afbeelding 5. Locatie aangetroffen horst met een cirkel van 75 meter rondom (Esri, 2023).

Algemeen

- De werkzaamheden binnen 50 meter dienen buiten de meest kwetsbare periode van de das te worden uitgevoerd. Dit is tussen 1 juli – 30 november.
- Er dient alleen gewerkt te worden tussen zonsopkomst en zonsondergang met een maximale eindtijd van 19:00
- Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een ecologische check te worden gedaan naar de activiteiten van de das (eventueel intekenen van nieuwe wissels, pijpen of dergelijke elementen). Indien de werkzaamheden meerdere jaren duren dient jaarlijks een check te worden gedaan naar de functionaliteit van de burcht en omliggende elementen (o.a. wissels).
- Om roering en bodemverdichting tegen te gaan dient zoveel mogelijk gewerkt te worden met vaste rijroutes en rijplaten
- Het uitvoerend personeel is naar vermogen alert op de aanwezigheid van niet aangeduide zwaardere beschermde plant- en diersoorten.
- In onvoorziene situaties moet altijd direct in overleg worden getreden met een toezichthouder en contact opgenomen worden met een ecooloog.
- Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie aanwezig te zijn en onder alle betrokken werknemers bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
- Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen de hier genoemde periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door de begeleidende ecooloog.
- Afwijken van dit protocol mag uitsluitend na overleg met en met toestemming van de begeleidende ecooloog.

Voorafgaand aan het werk wordt het ecologisch werkprotocol toegelicht voor betrokken partijen en toegelicht op locatie.

Bijlage 1 Beschrijving beschermde soorten

Naam:	Das	
Soort:	Zoogdier	
Formaat:	70-90 cm	
Bijzonderheden:	Burchtlocatie in groenstrook	

Das														
Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec		
Seizoensritme	Voortplantingsperiode						actief							
Uitvoerperiode	Ongeschikt						Optimaal							

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ♦